

Kainuun matkailutilastollinen vuosikirja 2016

Statistical Yearbook of Tourism in Kainuu 2016

2017

Kajaanin ammattikorkeakoulu
University of Applied Sciences

Yhteystiedot:

Kajaanin ammattikorkeakoulun kirjasto
PL 240, 87101 KAJAANI
Puh. 044 7157042
Sähköposti: amkkirjasto@kamk.fi
<http://www.kamk.fi>

ISBN 978-952-7219-19-5

Kajaani 2017

SISÄLTÖ – CONTENTS

JOHDANTO – INTRODUCTION	1
MAJOITUSTILASTO – ACCOMMODATION STATISTICS	2
Majoitustarjonta ja sen kehitys – <i>Accommodation supply and its development</i>	3
Majoituskysyntä ja sen kehitys – <i>Accommodation demand and its development</i>	4
Majoituskysynnän kehitys Kainuun kunnissa – <i>Development of accommodation demand in the municipalities of Kainuu</i>	9
ALUEELLINEN YRITYSTOIMINTATILASTO – REGIONAL STATISTICS ON ENTREPRENEURIAL ACTIVITY	12
Henkilöstömäärä ja liikevaihto erällä matkailuun liittyvillä toimialoilla – <i>Employment and turnover in some tourism-related industries</i>	13
MATKAILUN ALUETALOUDELLISET VAIKUTUKSET – REGIONAL ECONOMIC IMPACTS OF TOURISM	14
LIIKENNETILASTOT – TRAFFIC STATISTICS	15
Lentoliikenne – <i>Air traffic</i>	16
Junaliikenne – <i>Rail traffic</i>	17
Rajaliikenne – <i>Border traffic</i>	17
MUUT TILASTOT – OTHER STATISTICS	18
Vapaa-ajan asuntojen määrä – <i>Number of free-time residences</i>	18
Luontokohteiden kävijämäärät – <i>Number of visits to nature destinations</i>	20
YHTEENVETO JA VUODEN 2017 ALUN KEHITYS – SUMMARY AND DEVELOPMENT AT THE BEGINNING OF 2017	21

JOHDANTO - INTRODUCTION

Matkailu on monisäikeinen ilmiö koostuen matkustamisesta, majoittumisesta, aktiviteeteista, ostoksista ja erityyppisistä muista toiminnoista. Hajanaisuudestaan johtuen sitä on haasteellista mitata. Yleisimmin käytettyjä matkailun mittareita ovat yöpymisvuorokaudet, rajanylitykset, liikennesuoritteet, matkailukohteiden kävijämäärät ja edellisten pohjalta johdetut enemmän tai vähemmän tarkat arviot alueellisista matkailijamääristä. Oma lukunsa ja ”taiteen lajinsa” on matkailijoiden rahankäytön sekä matkailun tulo- ja työllisyysvaikutusten mittaaminen.

Mittaamisen haasteista huolimatta matkailun kysyntää ja tarjontaa koskevalle numerotiedolle on jatkuvaa tarvetta. Määrällistä tietoa matkailun kehityksestä ja taloudellisista vaikutuksista tarvitaan erityisesti matkailusektorin suunnittelussa ja julkisten kehittämisresurssien suuntaamisessa. Huonossa tapauksessa faktatiedon puute johtaa matkailun merkityksen ali- tai yliarviointeihin suhteessa muihin toimialoihin.

Tähän vuosikirjaan on koottu Kainuun ja sen kuntien matkailua kuvaavia tilastoja. Vuosikirjan luvut on jäsennetty tilastolähteittäin alkaen Tilastokeskuksen majoitustilastosta. Tilastojen lyhyen esittelytekstin jälkeen kirjan luvut pitävät sisällään matkailukehitystä kuvaavia kaavioita ja taulukoita. Vuosikirjan loppuun on tehty tilannekatsaus Kainuun matkailusta vuonna 2016. Yhteenvedossa kuvataan lyhyesti myös vuoden 2017 alkupuoliskon matkailukehitystä.

Kainuun matkailutilastollisen vuosikirjan on laatinut matkailututkija Jari Järviluoma Kajaanin ammattikorkeakoulusta.

Tourism is a complex phenomenon consisting of travel, accommodation, activities, shopping and other operations of different types. Due to its fragmented nature, measuring tourism is challenging. The most commonly used tourism indicators are the nights spent in accommodation establishments, the number of border crossings, traffic volume, the number of visitors to tourist destinations, and more or less accurate estimates of regional tourist flows based on the above information. The measurement of tourist spending and the economic and employment related impacts of tourism, is an entity in itself requiring a variety of approaches.

Despite the challenges associated with measuring, there is a continual need for numerical tourism demand and supply data. Quantitative information on tourism development and the economic impact of tourism is particularly needed in tourism planning and the allocation of public resources. In a worst case scenario a lack of factual information can lead to the under- or overestimation of the importance of tourism in relation to other sectors.

This yearbook is a compilation of the statistics representing tourism in Kainuu at provincial and municipal level. The yearbook is organized in chapters according to the statistical sources starting with accommodation statistics produced by Statistics Finland. After a short description of the statistical source, the chapters of the book include charts and tables portraying tourism development. The yearbook ends with a summary of tourism development in the Kainuu region in the year 2016. The concluding chapter also briefly describes tourism development in the first half of 2017.

Statistical Yearbook of Tourism in Kainuu has been compiled by Tourism Researcher Jari Järviluoma of Kajaani University of Applied Sciences.

MAJOITUSTILASTO – ACCOMMODATION STATISTICS

Tilastokeskuksen tuottama majoitustilasto on keskeisin eri aluetasojen matkailukehitystä kuvaava tilastolähde. Majoitustilasto sisältää kuukausittaista ja vuosittaista tietoa matkailijoiden yöpymisvuorokausien määristä, jotka on eritelty asuinmaan ja matkan tarkoituksen mukaan. Tilastosta selviää niin ikään esimerkiksi eri alueiden majoituskapasiteetit käyttöasteineen kuten myös tiedot yöpymisten keskihinnosta. Tilastoinnin piiriin kuuluvat majoitusliikkeet, joissa on vähintään 20 vuodepaikkaa tai sähköpistokkeella varustettua matkailuvaunupaikkaa sekä retkeilymajat.¹

Tietojen käytettävyyden kannalta majoitustilaston suurimpia rajoitteita ovat majoitusliikkeiden kokokriteeri ja kuntatasolla vastaan tulevat tietosuojakysymykset. Kahdenkymmenen vuodepaikan kokokriteerin johdosta tilastoinnin ulkopuolelle jää merkittävä määrä pienempiä majoituspaikkoja. Tarkkaa tietoa kokokriteerin takia tilastoinnin ulkopuolelle jäävien yöpymisten osuudesta ei ole olemassa.

Tietosuojasyiden johdosta Tilastokeskus voi antaa majoitustilaston tiedot kuntakohtaisesti vain silloin, jos kunnassa on vähintään kolme majoitustietonsa toimittanutta majoitusliikettä. Kainuussa kuntakohtaista tietoa koko vuotta 2016 koskien on saatavissa Sotkamosta, Kajaanista, Puolangalta, Suomussalmelta ja Kuhmosta. Hyrynsalmella, Paltamossa ja Ristijärvellä majoitusliikkeiden määrä oli niin pieni, että erillistä tietoa kyseisten kuntien majoituskysynnästä ei ole mahdollista julkaista.

Accommodation statistics produced by Statistics Finland are the main statistical information source describing tourism development at different regional levels. Accommodation statistics contain monthly and annual data on the overnight stays of tourists, which are specified by country of residence and purpose of visit. The statistics also show occupancy rates and accommodation capacity in different regions, as well as average prices for overnight stays. The data for the statistics are collected from accommodation establishments that have at least 20 bed places or caravan pitches provided with electric sockets, as well as hostels.¹

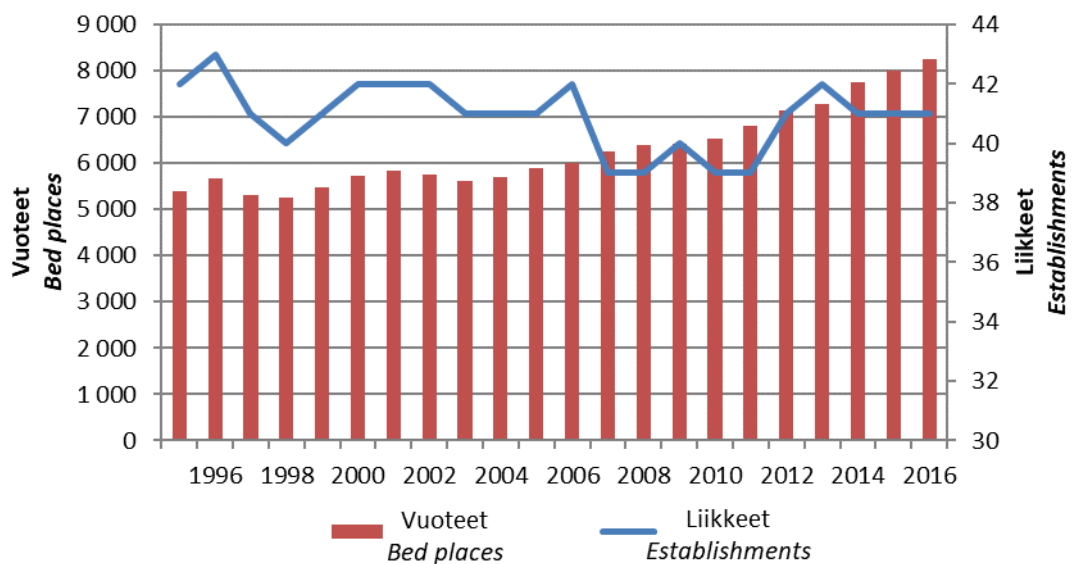
Regarding the usability of the information provided, the main constraints are the size of accommodation establishment criterion and municipal confidentiality issues. The minimum criterion of twenty bed places or caravan pitches excludes a significant number of smaller accommodation units from the statistics. The precise share of excluded overnights stays due to the size criterion is unknown.

Due to confidentiality, Statistics Finland can only publish data concerning separate municipalities if there are at least three accommodation establishments in the municipality, which submit accommodation information to Statistics Finland. In Kainuu, municipal level data was available from Sotkamo, Kajaani, Puolanka, Suomussalmi and Kuhmo for the whole of 2016. In Hyrynsalmi, Paltamo and Ristijärvi the number of accommodation establishments was so low that separate information from these municipalities could not be published.

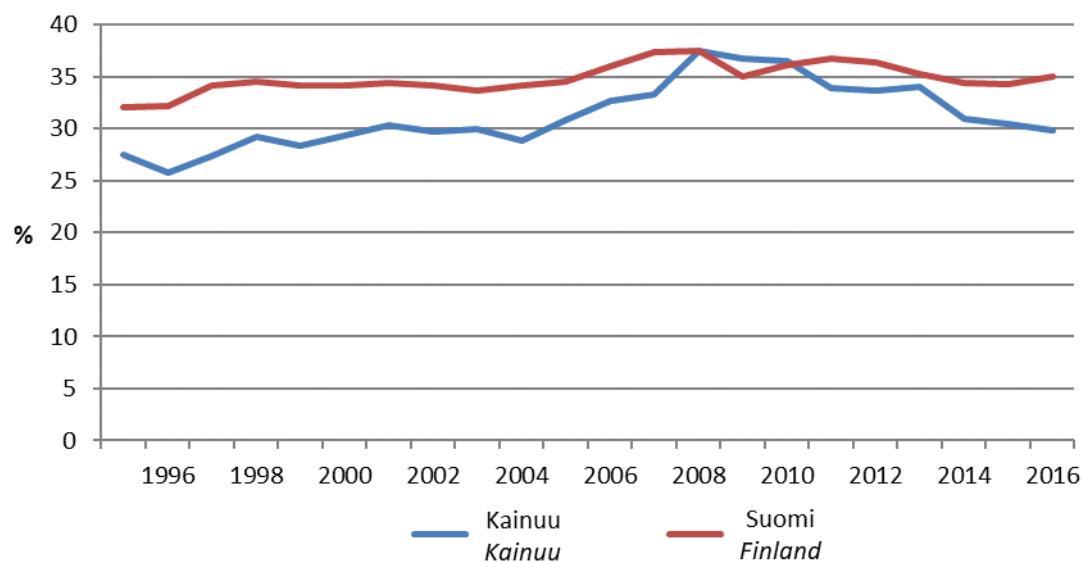
¹ Suomen virallinen tilasto (SVT): Majoitustilasto [verkkojulkaisu]. ISSN=1799-6309. Helsinki:Tilastokeskus [viitattu 15.9.2017]. Saantitapa: <http://www.tilastokeskus.fi/til/matk/index.html>

Majoitustarjonta ja sen kehitys – Accommodation supply and its development

Rekisteröityjen majoitusliikkeiden määrä ja vuodekapasiteetti Kainuussa 1995-2016²
The number of registered accommodation establishments and beds in Kainuu 1995-2016

Keskimääräinen vuodekäyttöaste Kainuussa ja koko Suomessa 1995-2016²
The average bed-place occupancy rate in Kainuu and in Finland 1995-2016

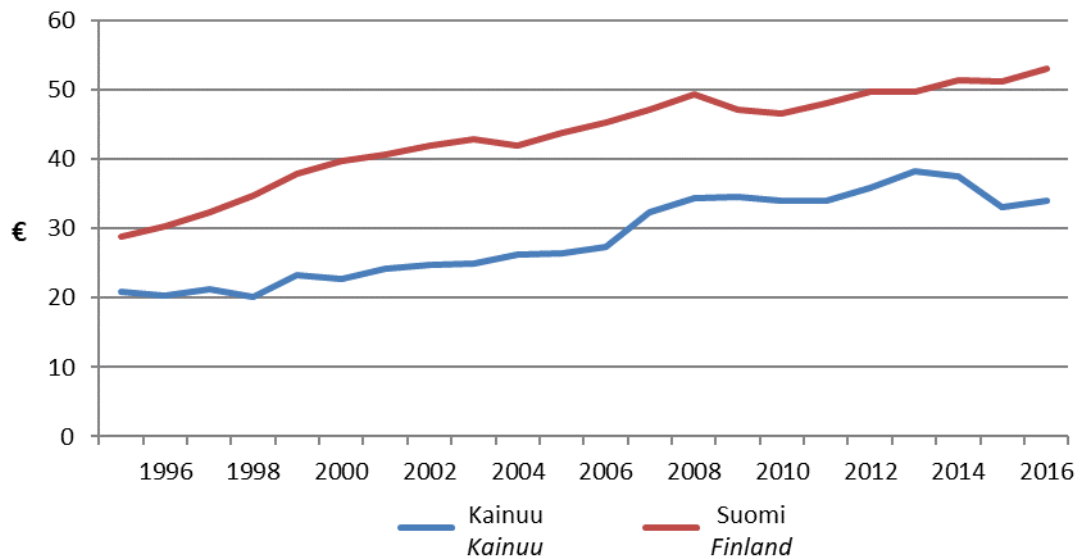

² Suomen virallinen tilasto (SVT): Majoitustilasto [verkojulkaisu]. ISSN=1799-6309.

Helsinki:Tilastokeskus [viitattu 15.9.2017]. Saantitapa: <http://www.tilastokeskus.fi/til/matk/index.html>

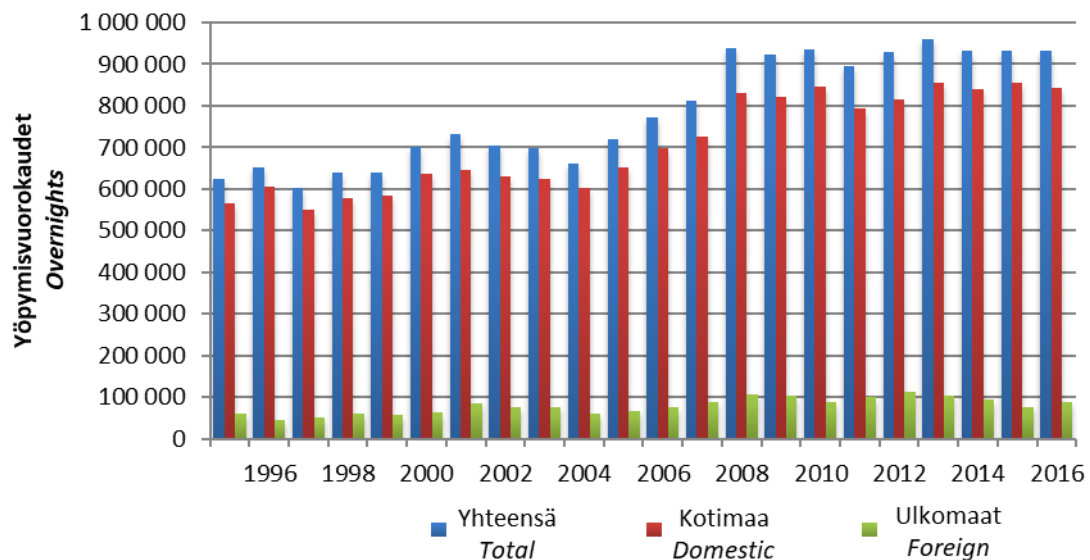
Majoitustilasto – Accommodation statistics

Yöpymisen keskihinta (ALV mukaan lukien) Kainuussa ja koko Suomessa 1995-2016³
The average price per overnight stay (VAT included) in Kainuu and in Finland 1995-2016

Majoituskysyntä ja sen kehitys – Accommodation demand and its development

Kainuun rekisteröidyt yöpymiset 1995-2016³
Registered overnights in Kainuu 1995-2016

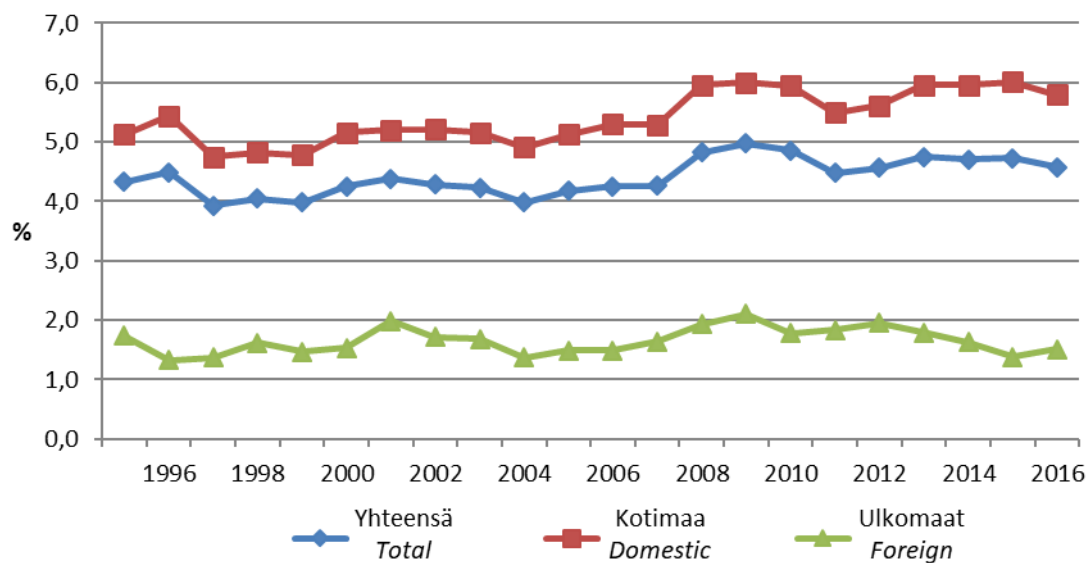

³ Suomen virallinen tilasto (SVT): Majoitustilasto [verkojulkaisu]. ISSN=1799-6309.

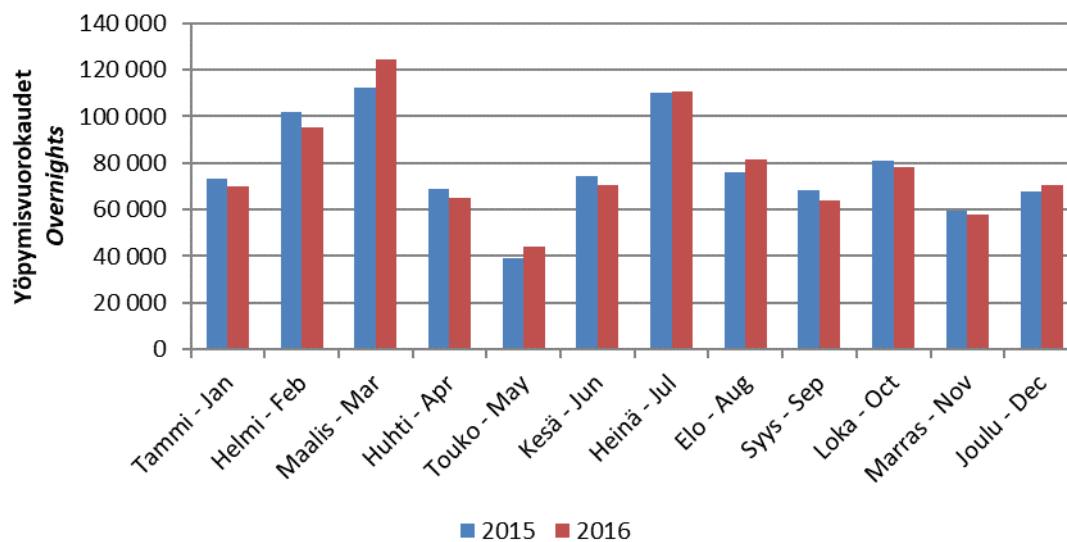
Helsinki:Tilastokeskus [viitattu 15.9.2017]. Saantitapa: <http://www.tilastokeskus.fi/til/matk/index.html>

Majoitustilasto – Accommodation statistics

Kainuun markkinaosuus koko maan rekisteröidyistä yöpymisistä 1995-2016⁴
 Kainuu's market share of registered overnights in the whole country 1995-2016

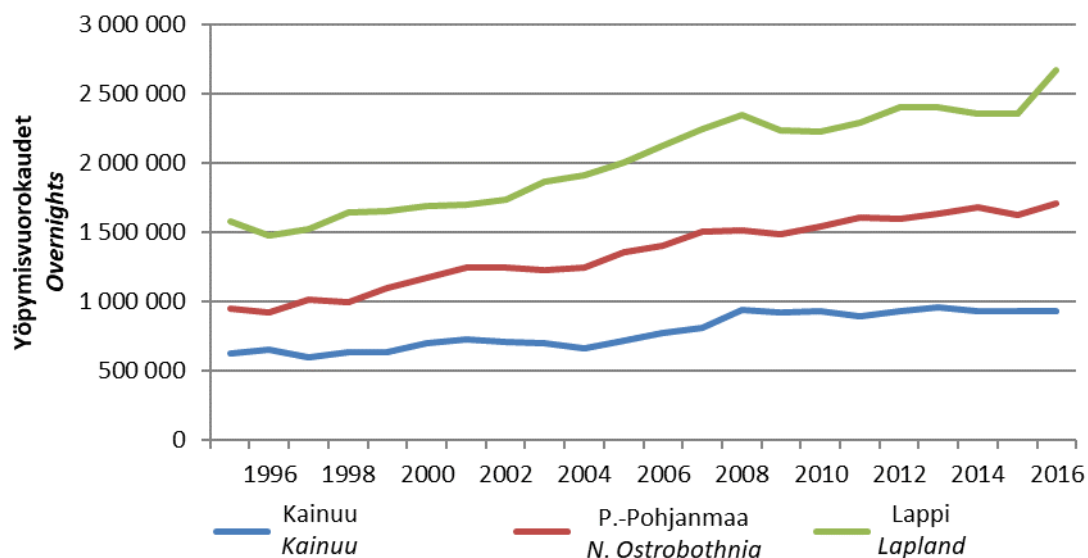
Kainuun rekisteröidyt yöpymiset kuukausittain 2015 ja 2016⁴
 Registered overnights in Kainuu by month in 2015 and 2016

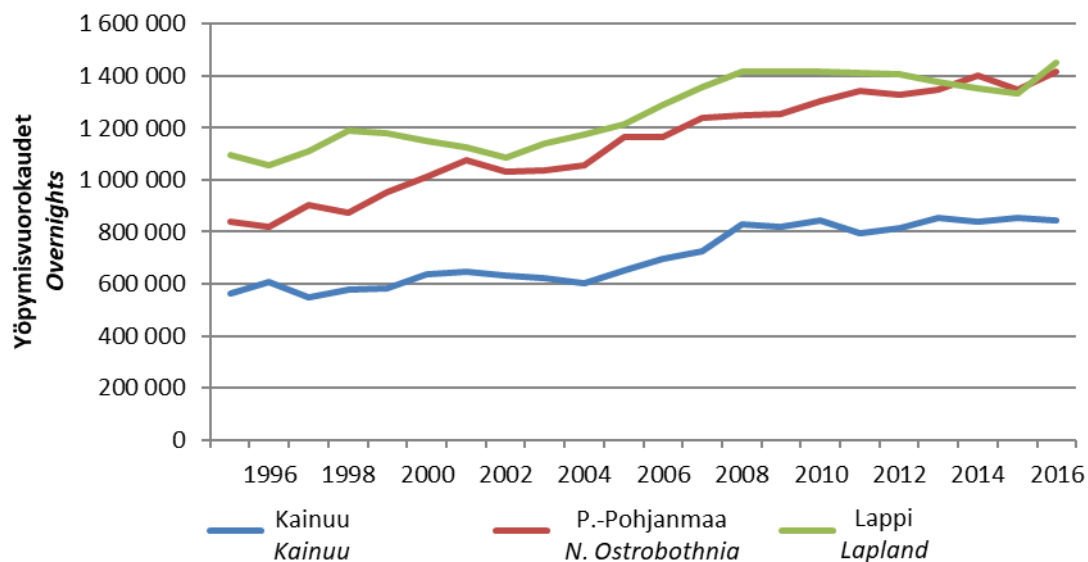
⁴ Suomen virallinen tilasto (SVT): Majoitustilasto [verkojulkaisu]. ISSN=1799-6309.
 Helsinki:Tilastokeskus [viitattu 15.9.2017]. Saantitapa: <http://www.tilastokeskus.fi/til/matk/index.html>

Majoitustilasto – Accommodation statistics

Rekisteröidyt yöpymiset Kainuussa, Pohjois-Pohjanmaalla ja Lapissa 1995-2016⁵
 Registered overnights in Kainuu, Northern Ostrobothnia and Lapland 1995-2016

Kotimaiset rekisteröidyt yöpymiset Kainuussa, Pohjois-Pohjanmaalla ja Lapissa 1995-2016⁵
 Domestic registered overnights in Kainuu, Northern Ostrobothnia and Lapland 1995-2016

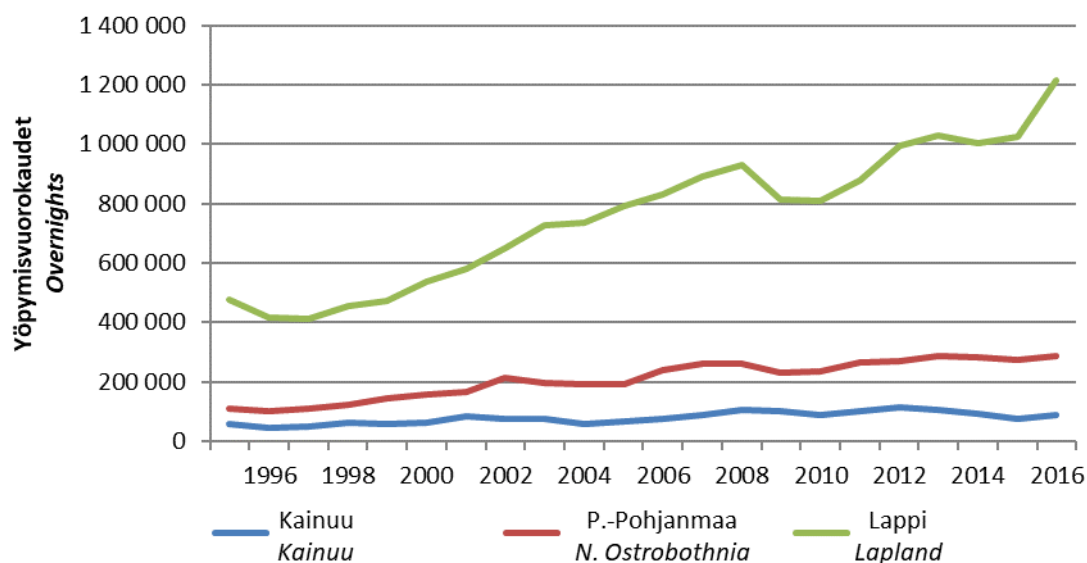

⁵ Suomen virallinen tilasto (SVT): Majoitustilasto [verkojulkaisu]. ISSN=1799-6309.

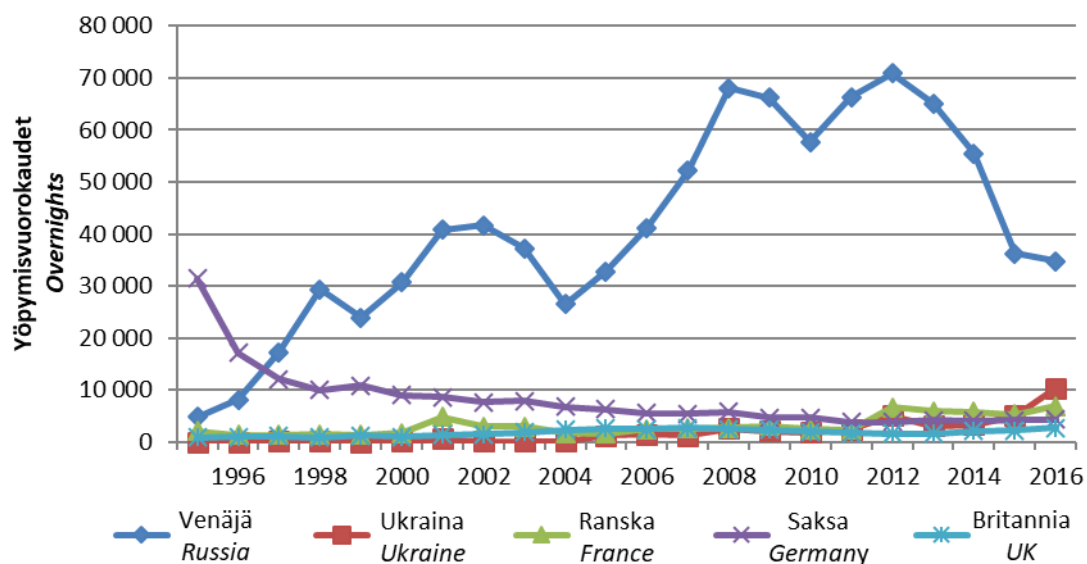
Helsinki:Tilastokeskus [viitattu 15.9.2017]. Saantitapa: <http://www.tilastokeskus.fi/til/matk/index.html>

Majoitustilasto – Accommodation statistics

Ulkomaiset rekisteröidyt yöpymiset Kainuussa, Pohjois-Pohjanmaalla ja Lapissa 1995-2016⁶
 Foreign registered overnights in Kainuu, Northern Ostrobothnia and Lapland 1995-2016

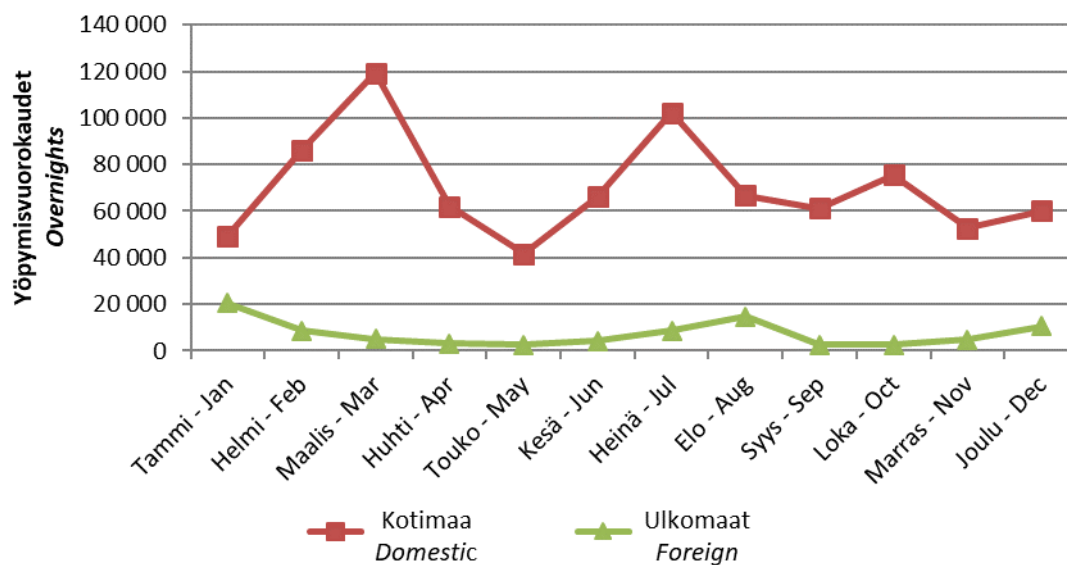
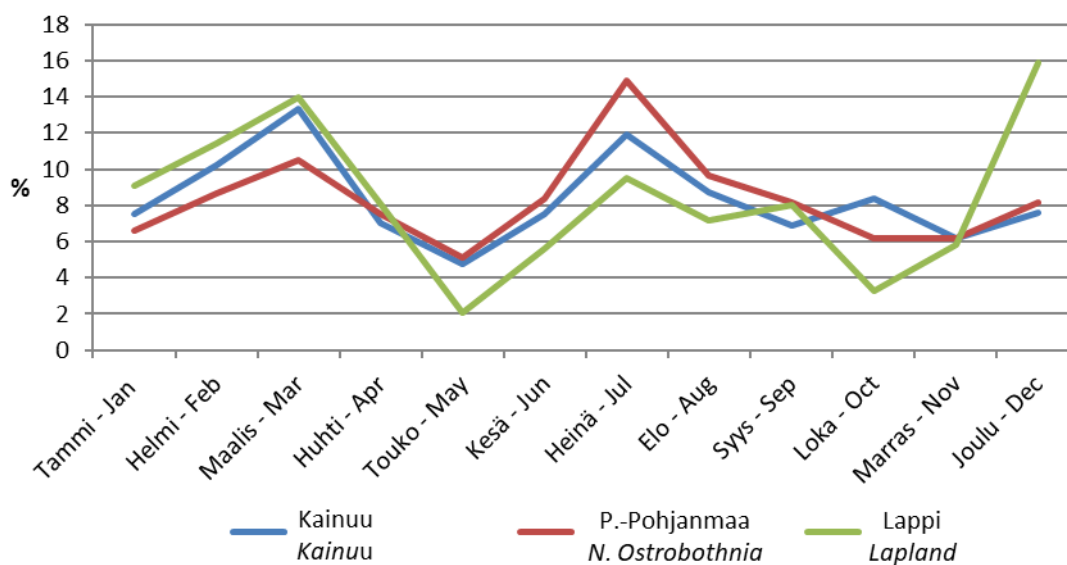
Kainuussa vierailevien ulkomaisten matkailijoiden yöpymiset asuinmaittain 1995-2016⁷
 Foreign overnights in Kainuu by country of residence 1995-2016

⁶ Suomen virallinen tilasto (SVT): Majoitustilasto [verkkojulkaisu]. ISSN=1799-6309. Helsinki:Tilastokeskus [viitattu 15.9.2017]. Saantitapa: <http://www.tilastokeskus.fi/til/matk/index.html>

⁷ Visit Finland: Tilastopalvelu Rudolf [viitattu 15.9.2017]. Saantitapa: <http://visitfinland.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/VisitFinland>

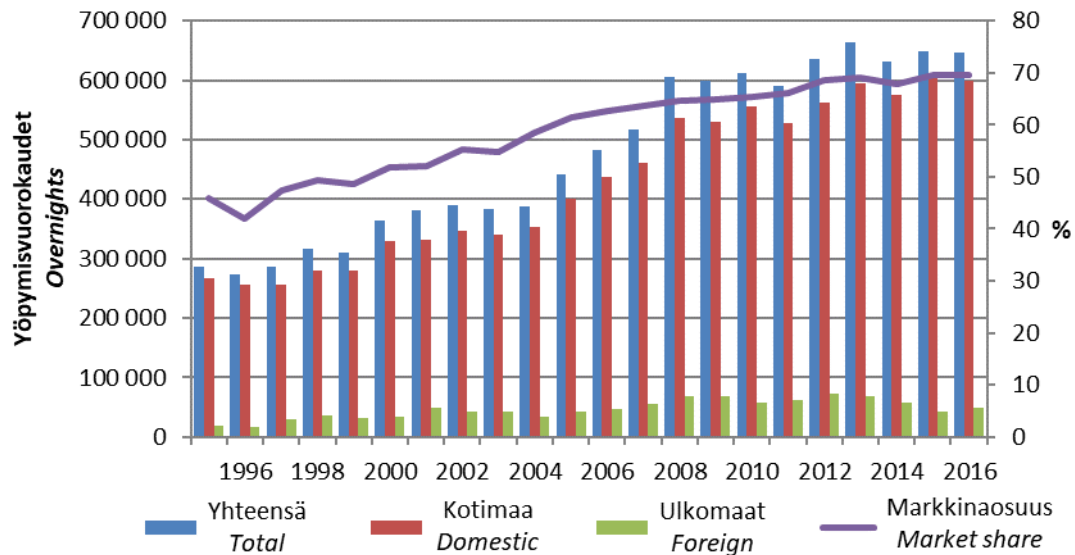
Majoitustilasto – Accommodation statistics

Kainuun rekisteröityjen yöpymisten kausivaihtelu vuonna 2016⁸
Seasonality of registered overnights in Kainuu in 2016Rekisteröityjen yöpymisten kausivaihtelu Kainuussa, Pohjois-Pohjanmaalla ja Lapissa vuonna 2016⁸*Seasonality of registered overnights in Kainuu, Northern Ostrobothnia and Lapland in 2016*

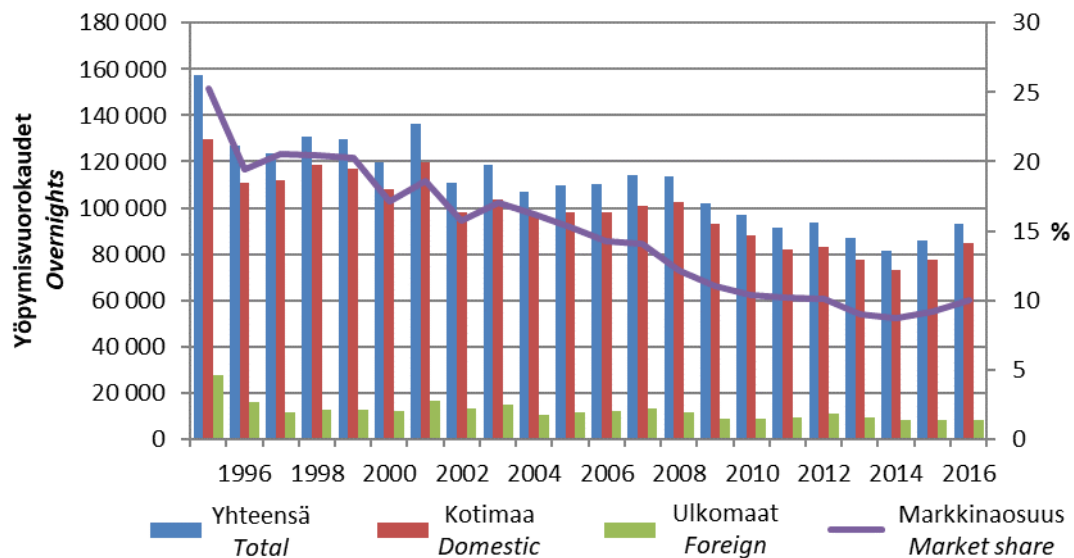
⁸ Suomen virallinen tilasto (SVT): Majoitustilasto [verkojulkaisu]. ISSN=1799-6309. Helsinki:Tilastokeskus [viitattu 15.9.2017]. Saantitapa: <http://www.tilastokeskus.fi/til/matk/index.html>

Majoituskysynnän kehitys Kainuun kunnissa – *Development of accommodation demand in the municipalities of Kainuu*

Sotkamon rekisteröidyt yöpymiset ja markkinaosuus koko Kainuun yöpymisistä 1995-2016⁹
Registered overnights in Sotkamo and market share in the Kainuu region 1995-2016

Kajaanin rekisteröidyt yöpymiset ja markkinaosuus koko Kainuun yöpymisistä 1995-2016⁹
Registered overnights in Kajaani and market share in the Kainuu region 1995-2016

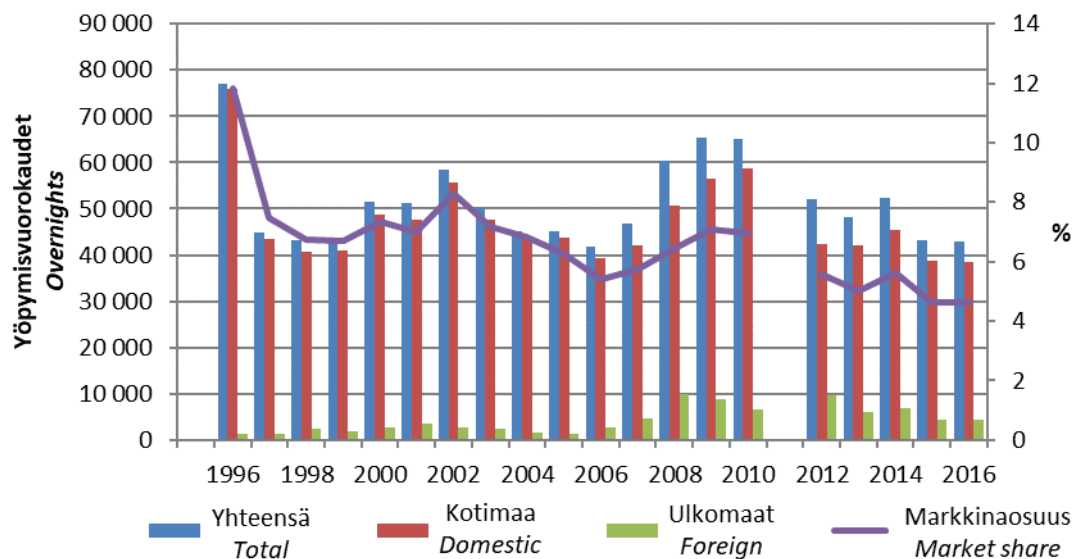

⁹ Tilastokeskuksen toimittama erillistaulukko majoitustilastoista. *Separate table of accommodation statistics submitted by Statistics Finland.*

Majoitustilasto – Accommodation statistics

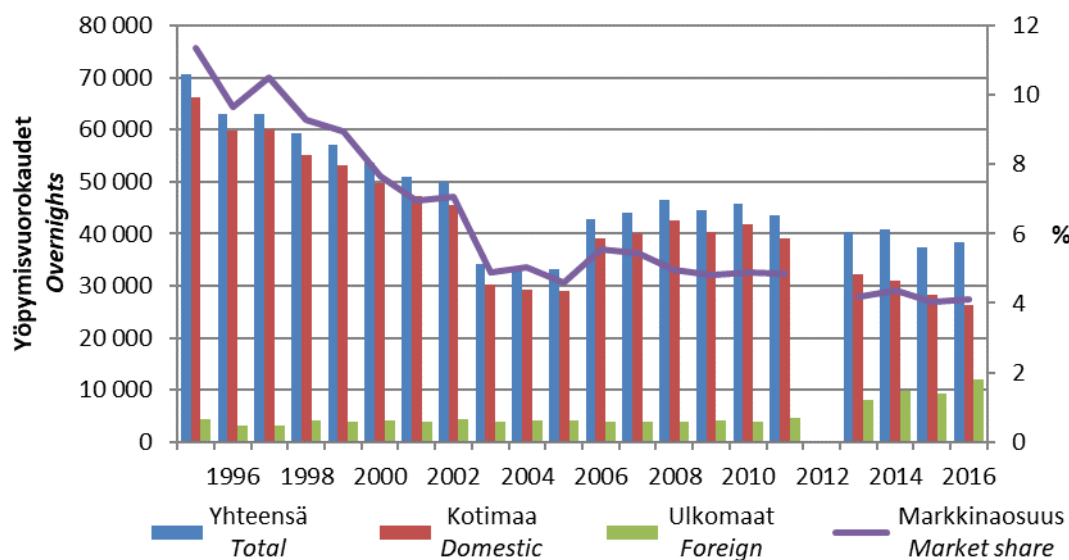
Puolangan rekisteröidyt yöpymiset ja markkinaosuus koko Kainuun yöpymisistä 1995-2016¹⁰

Registered overnights in Puolanka and market share in the Kainuu region 1995-2016

Suomussalmen rekisteröidyt yöpymiset ja markkinaosuus koko Kainuun yöpymisistä 1995-2016¹⁰

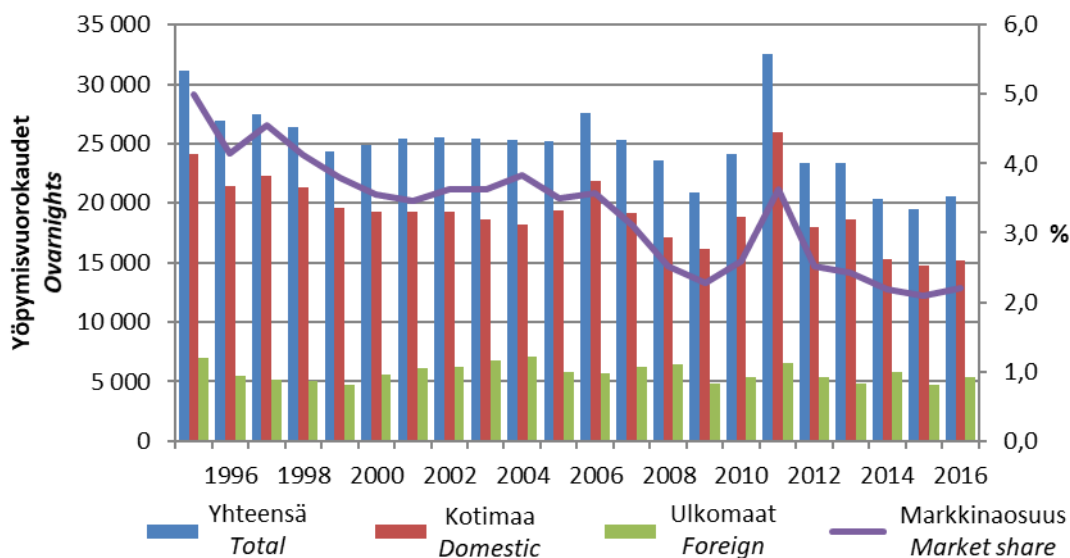
Registered overnights in Suomussalmi and market share in the Kainuu region 1995-2016

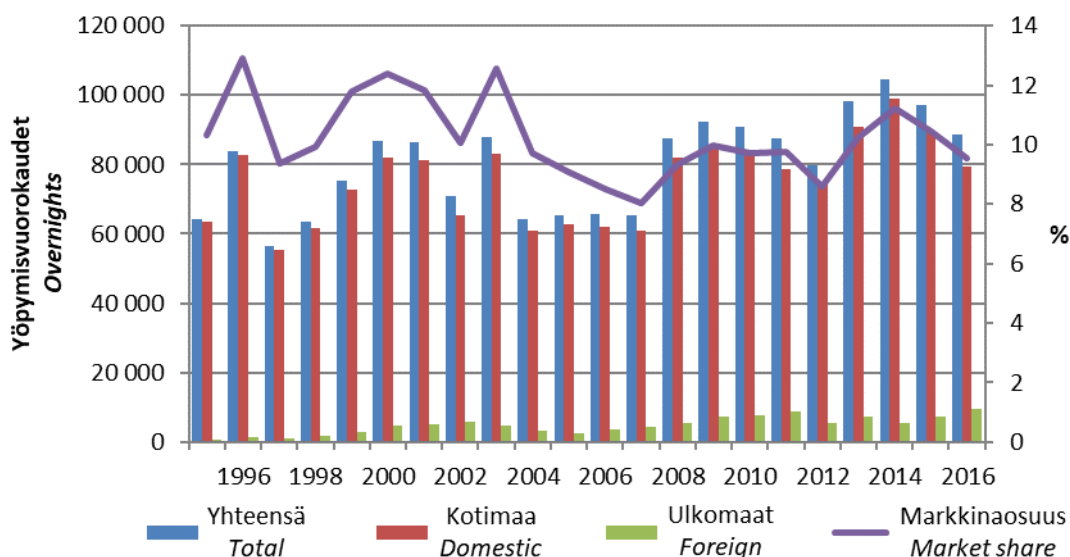
¹⁰ Tilastokeskuksen toimittama erillistaulukko majoitustilastoista. *Separate table of accommodation statistics submitted by Statistics Finland.*

Majoitustilasto – Accommodation statistics

Kuhmon rekisteröidyt yöpymiset ja markkinaosuus koko Kainuun yöpymisistä 1995-2016¹¹
 Registered overnights in Kuhmo and market share in the Kainuu region 1995-2016

Hyrnsalmen, Paltamon ja Ristijärven yhteenlasketut rekisteröidyt yöpymiset ja markkinaosuus koko Kainuun yöpymisistä 1995-2016¹¹
 Total registered overnights in Hyrnsalmi, Paltamo and Ristijärvi and market share in the Kainuu region 1995-2016

¹¹ Tilastokeskuksen toimittama erillistaulukko majoitustilastoista. Separate table of accommodation statistics submitted by Statistics Finland.

ALUEELLINEN YRITYSTOIMINTATILASTO – REGIONAL STATISTICS ON ENTREPRENEURIAL ACTIVITY

Alueellinen yritystoimintatilasto sisältää tietoja maassamme toimivien yritysten toimipaikoista toimialoittain ja alueittain. Tilasto kattaa kaikkien aktiivisten yritysten toimipakat. Perusmuuttujia ovat esimerkiksi toimipaikkojen lukumäärä, henkilöstö ja liikevaihto. Tilasto hyödyntää eri tietolähteitä mm. suoraa tiedonkeruuta yrityksiltä ja toimipaikoilta sekä hallinnollisia rekistereitä kuten elinkeinoverotusaineistoa.¹²

Henkilöstö käsittää palkansaajat ja yrittäjät. Henkilöstö on muunnettu kokovuosityöllisiksi siten, että esimerkiksi puolipäiväinen työntekijä vastaa puolta henkilöä ja kaksi puolivuotista työntekijää vastaa yhtä kokovuosityöllistä. Liikevaihtoon luetaan kirjanpitovelvollisen varsinaisen toiminnan myyntituotot, joista on vähennetty myönnetyt alennukset sekä arvonlisävero ja muut välittömästi myynnin määrään perustuvat verot.¹³

Alueellinen yritystoimintatilasto 2016 ilmestyy joulukuussa 2017. Tästä johtuen käsillä olevan vuosikirjan uusimmat tiedot ovat vuodelta 2015.

The regional statistics on entrepreneurial activity contain data on the establishments of enterprises operating in Finland by industry and region. The statistics covers the establishments of all active enterprises. The basic variables are e.g. number of establishments, number of personnel and turnover. The statistics utilises various data sources, e.g. direct data collection from enterprises and establishments, and administrative registers like trade taxation records.¹²

Employees comprise wage earners and entrepreneurs. In the statistics, employees are converted to annual full-time employees so that, for example, an employee working half a day represents half a person and two employees each working half-time for one year represent one annual full-time employee. Turnover comprises sales profits derived from the actual operations of a party with the legal obligation to maintain accounts, after the deduction of granted discounts, value added tax and other taxes based direct on sales volume.¹³

Regional statistics on entrepreneurial activity 2016 will be released in December 2017 so the latest data used in this yearbook date back to 2015.

¹² Suomen virallinen tilasto (SVT): Yritysrekisterin vuositalasto. Helsinki: Tilastokeskus [viitattu 15.9.2017]. Saantitapa: <http://www.stat.fi/til/alyr/>

¹³ Suomen virallinen tilasto (SVT): Käsitteet ja määritelmät. Helsinki: Tilastokeskus [viitattu 15.9.2017]. Saantitapa: <http://www.stat.fi/tup/yritystietopalvelu/kasitteet-ja-maaritelmat>

Henkilöstömäärä ja liikevaihto erällä matkailuun liittyvillä toimialoilla *Employment and turnover in some tourism-related industries*

Majoitustoiminnan (TOL 55) henkilöstö ja liikevaihto Kainuussa vuonna 2015¹⁴

Employment and turnover in the accommodation business in Kainuu 2015

	Toimipaikkojen määrä <i>Number of establishments</i>	Henkilöstö - <i>Employees</i>	Liikevaihto – <i>Turnover</i> 1 000 €
Hyrnsalmi	-	-	-
Kajaani	7	62	9 111
Kuhmo	10	23	1 984
Puolanka	5	4	380
Sotkamo	24	150	15 936
Suomussalmi	8	22	2 286
KAINUU	57	264	29 767

Ravitsemistoiminnan (TOL 56) henkilöstö ja liikevaihto Kainuussa vuonna 2015¹⁵

Employment and turnover in in food and beverage service activities in Kainuu 2015

	Toimipaikkojen määrä <i>Number of establishments</i>	Henkilöstö - <i>Employees</i>	Liikevaihto – <i>Turnover</i> 1 000 €
Hyrnsalmi	5	8	1 013
Kajaani	59	205	17 298
Kuhmo	9	33	3 393
Puolanka	7	9	805
Sotkamo	20	50	4 657
Suomussalmi	12	28	2 322
KAINUU	121	345	30 654

Varauspalvelujen, matkaoppaiden palvelujen ym. (TOL 799) henkilöstö ja liikevaihto Kainuussa vuonna 2015¹⁴

Employment and turnover in reservation and travel guiding services etc. in Kainuu 2015

	Toimipaikkojen määrä <i>Number of establishments</i>	Henkilöstö - <i>Employees</i>	Liikevaihto – <i>Turnover</i> 1 000 €
KAINUU	42	32	5 795

¹⁴ Tilastokeskus, Kunnittainen toimipaikkatilasto [viitattu 15.9.2017]. Saantitapa: <https://tilastokeskus.fi/tup/yritystietopalvelu/kunnittainen-toimipaikkatilasto>

¹⁵ Tilastokeskus, Kunnittainen toimipaikkatilasto [viitattu 15.9.2017]. Saantitapa: <https://tilastokeskus.fi/tup/yritystietopalvelu/kunnittainen-toimipaikkatilasto>

Huom: Ravitsemistoiminnasta suuri osuus ei liity matkailuun. *Note: A large proportion of the restaurant industry is not connected to tourism.*

MATKAILUN ALUETALOUDELLISET VAIKUTUKSET - REGIONAL ECONOMIC IMPACTS OF TOURISM

Vuonna 2017 FT Pekka Kauppila julkaisi tutkimuksen Hyrynsalmen, Puolangan ja Sotkamon kuntien matkailutaloudesta.¹⁶ Tutkimuksen perusaineistona ovat Tilastokeskuksen yritysrekisterin liikevaihto- ja henkilöstötiedot toimialoittain. Eri toimialojen matkailumyynnin osuudet sekä tulo- ja työllisyyskertoimet ovat peräisin aiemmista kyseisten kuntien matkailun taloudellisia vaikutuksia tarkastelevista tutkimuksista.¹⁷

Alla olevassa taulukossa välitön matkailutulo kuvaa matkailijoiden käyttämää rahamäärää ostoksiin ja palveluihin kohdealueella. Kokonaismatkailutulo on laskettu kertomalla välitön matkailutulo tulokertoimella. Matkailun kokonaistyöllisyys on saatu kertomalla välitön matkailutyöllisyys työllisyyskertoimella.

In 2017 Ph.D. Pekka Kauppila published a study on the tourism economy in Hyrynsalmi, Puolanka and Sotkamo municipalities.¹⁶ The basic data used in this study is from the Business Register of Statistics Finland and consists of turnover and personnel information by line of business. The share of tourism sales in each line of business as well as income and employment coefficients are from previous research on the economic effects of tourism in Hyrynsalmi, Puolanka and Sotkamo municipalities.¹⁷

In the table below, the direct tourist income shows the amount of money that tourists spend on goods and services in the destination region. The total income generated by tourism is calculated by multiplying direct tourist income by an income coefficient. Total employment in tourism is calculated by multiplying direct tourism employment by an employment coefficient.

Hyrynsalmen, Puolangan ja Sotkamon matkailutalous vuonna 2015¹⁶
Tourism economics in Hyrynsalmi, Puolanka and Sotkamo in 2015

	Välitön matkailu- tulo ilman ALV <i>Direct tourist income w/o VAT</i>	Kokonais- matkailutulo <i>Total tourist income</i>	Välitön matkailutyöllisyys <i>Direct tourism employment</i>	Kokonais- matkailutyöllisyys <i>Total tourism employment</i>
	1 000 €	1 000 €	htv/person-years	htv/person-years
Hyrynsalmi	6 633	7 694	30	32
Puolanka	3 647	4 158	16	17
Sotkamo	52 654	73 189	335	382

¹⁶ Kauppila, P. (2017). Matkailun aluetaloudellisten vaikutusten seurantamalli: Hyrynsalmi, Puolanka ja Sotkamo. Kajaanin ammattikorkeakoulun julkaisusarja B:76. Saantitapa: <http://theseus.fi/handle/10024/132939>

¹⁷ Kauppila, P. (2016). Matkailun aluetaloudelliset vaikutukset: Hyrynsalmi ja Puolanka. Kajaanin ammattikorkeakoulun julkaisusarja B:63. Saantitapa: <http://theseus.fi/handle/10024/116972>
Kauppila, P. & Järviluoma, J. (2016). Matkailun aluetaloudelliset vaikutukset Sotkamossa. Kajaanin ammattikorkeakoulun julkaisusarja B:48. Saantitapa: <http://www.theseus.fi/handle/10024/103975>
Juntheikki, R. (2002). Matkailun aluetaloudelliset vaikutukset Kainuussa. Kajaanin ammattikorkeakoulun julkaisusarja A:1.

LIKENNETILASTOT – *TRAFFIC STATISTICS*

Liikenteen osalta vuosikirja sisältää joitakin kaaviokuvia Kajaanin lentoaseman, Vartiuksen rajanylityspaikan ja Kainuun alueen junaliikenteen matkustajamääristä. Kajaanin lentoaseman matkustajamäärä kuvaa saapuneiden ja lähteneiden matkustajien yhteenlaskettua määrää. Määritelmällisesti kotimaan liikenteen lentomatkustaja lähtee kotimaan lentokentältä ja laskeutuu kotimaan kentälle. Kansainvälisen liikenteen lentomatkustajan lähtö- tai laskeutumispaikka on ulkomailla.¹⁸

Lentotilastojen tavoin Vartiuksen rajanylityspaikan liikennetilasto kuvaa saapuneiden ja lähteneiden matkustajien yhteenlaskettua määrää.

Junaliikenteen tilastoinnissa tapahtuneen muutoksen takia vuodesta 2006 lähtien matkustajamäärät eivät ole täysin vertailukelpoisia aikaisempien vuosien vastaavien lukujen kanssa.¹⁹

As regards traffic, the yearbook contains some diagrams to illustrate passenger volumes at Kajaani Airport, Vartiuss border crossing point and in Kainuu's rail traffic. The passenger volumes at Kajaani airport describe the combined figures for arriving and departing passengers. By definition, a domestic flight passenger departs from an airport in Finland and arrives at an airport in Finland. An international flight passenger departs from or arrives at a foreign airport.¹⁸

Similarly, border crossing statistics include the combined figures for arriving and departing passengers.

Due to the changes in rail statistics the passenger figures from 2006 onwards are not fully comparable with those of earlier years.¹⁹

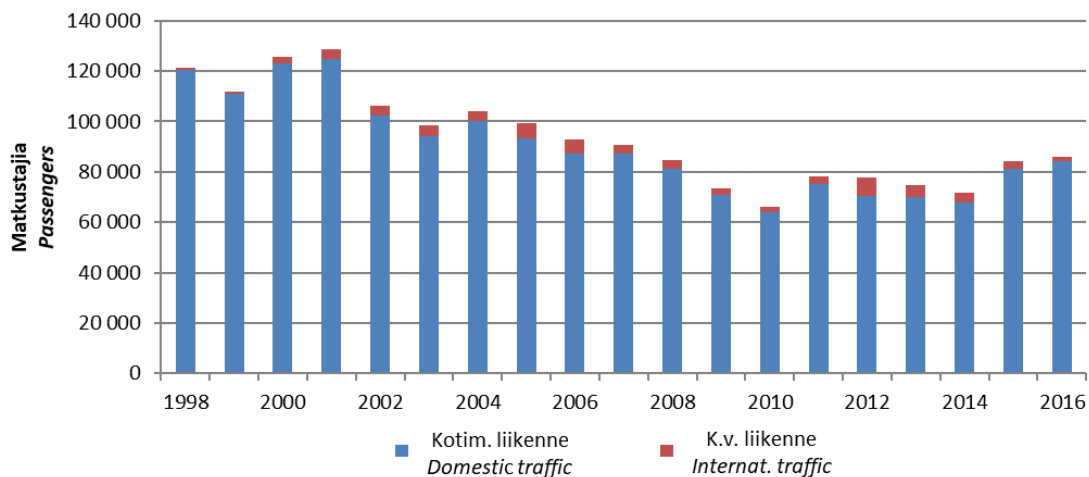
¹⁸ Liikennetilastot. Finavia [viitattu 15.9.2017]. Saantitapa: <http://www.finavia.fi/fi/tietoa-finaviasta/tilastot/>

¹⁹ Rautateiden henkilö- ja tavaraliikenne. Liikennevirasto [viitattu 15.9.2017]. Saantitapa: <http://portal.liikennevirasto.fi/sivu/www/f/aineistopalvelut/tilastot/rautatietilastot>

Lentoliikenne – *Air traffic*

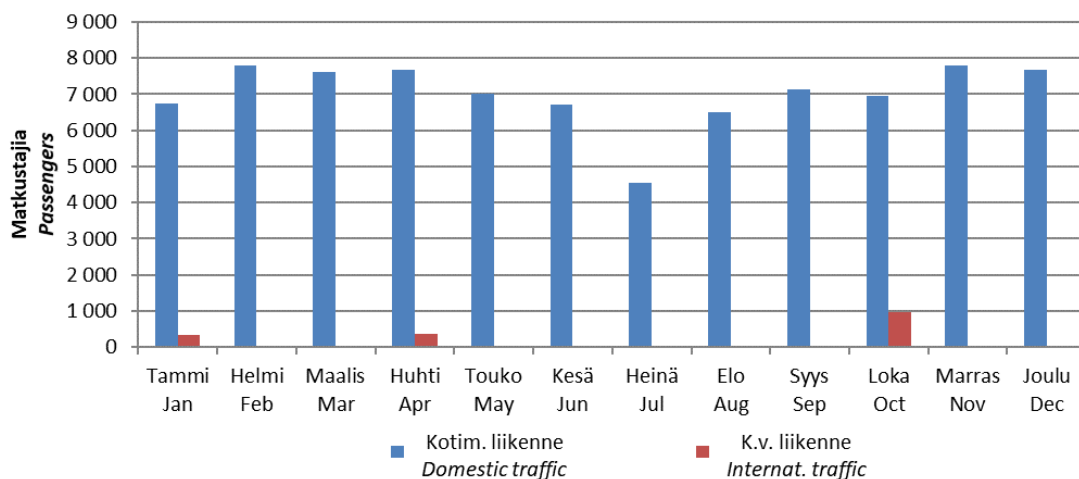
Kajaanin lentoasemalle saapuneiden ja lentoasemalta lähteneiden matkustajien yhteenlasketut määrät 1998-2016²⁰

Combined number of incoming and outgoing passengers at Kajaani airport 1998-2016

Kajaanin lentoasemalle saapuneiden ja lentoasemalta lähteneiden matkustajien yhteenlasketut määrät kuukausittain 2016²⁰

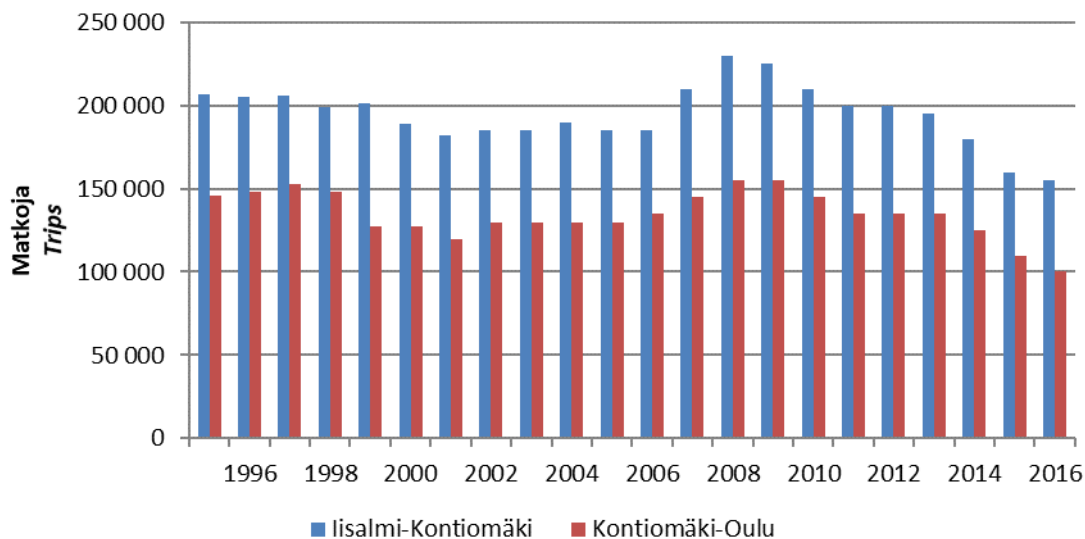
Combined number of incoming and outgoing passengers at Kajaani airport by month in 2016

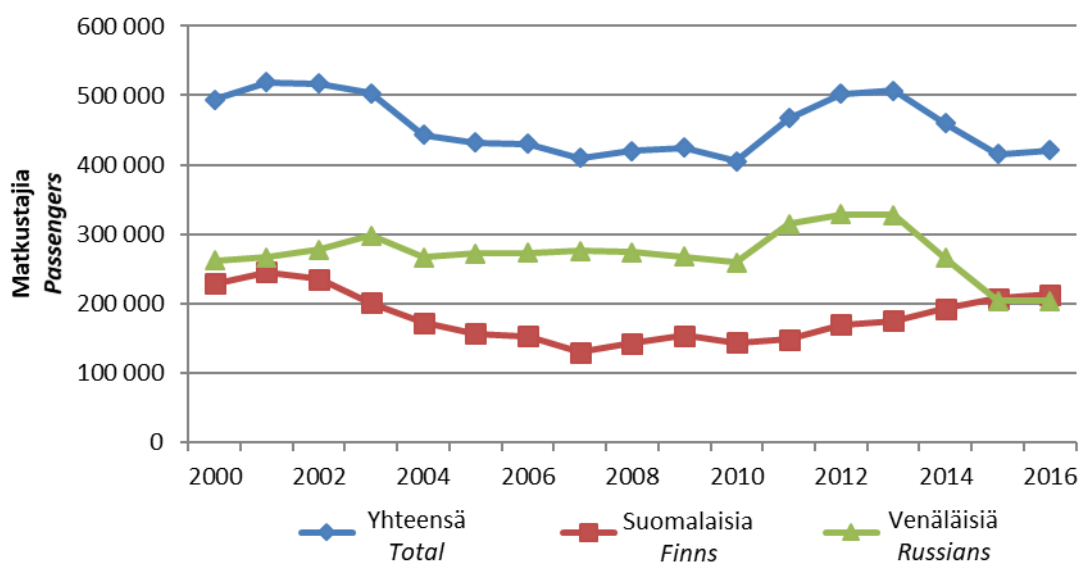
²⁰ Finavian toimittama erillistaulukko lentoliikennetilastoista. *Separate air traffic statistics table submitted by Finavia.* Uusimmat tiedot saatavissa osoitteesta/Latest data available from: <http://www.finavia.fi/fi/tietoa-finaviasta/tilastot/>

Junaliikenne – *Rail traffic*

Matkojen määrä rataosuuksilla Iisalmi-Kontiomäki ja Kontiomäki-Oulu 1995-2016²¹
Number of trips on the Iisalmi-Kontiomäki and Kontiomäki-Oulu railway line sections 1995-2016

Rajaliikenne – *Border traffic*

Vartiuksen rajanylityspaikan kautta Suomeen saapuneiden ja Suomesta lähteneiden matkustajien yhteenlasketut määrät 2000-2016²²
Combined numbers of passengers who enter or exit Finland via the Vartiuss border crossing point 2000-16

²¹ Liikenneviraston toimittama erillistaulukko rautatieliikennetilastoista. *Separate table of railway traffic statistics submitted by the Finnish Transport Agency.* Uusimmat tiedot saatavissa osoitteesta/*Latest data available from:* <http://portal.liikennevirasto.fi/sivu/www/f/aineistopalvelut/tilastot/rautatietilastot>

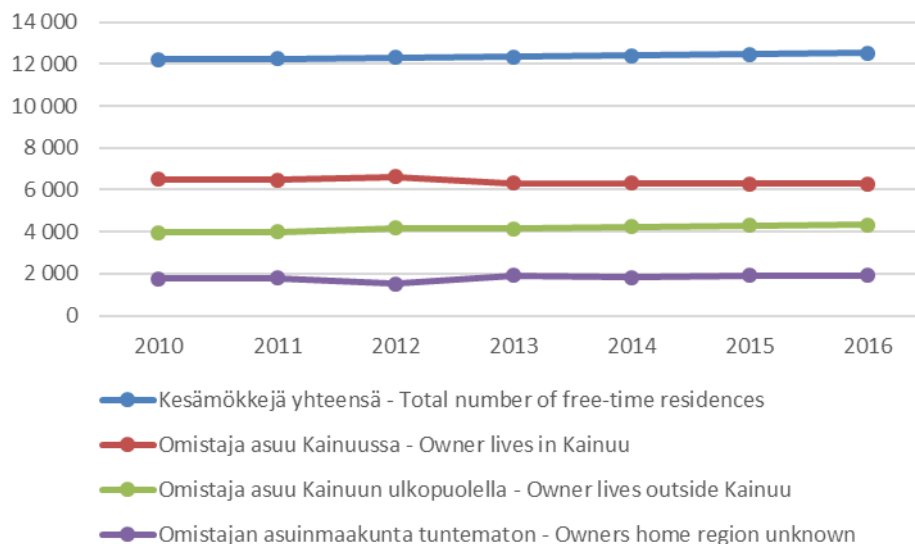
²² Kainuun rajavartioston toimittama erillistaulukko rajaliikennetilastoista. *Separate table of border traffic statistics submitted by Kainuu Border Guard.*

MUUT TILASTOT – OTHER STATISTICS

Vapaa-ajan asuntojen määrä – Number of free-time residences

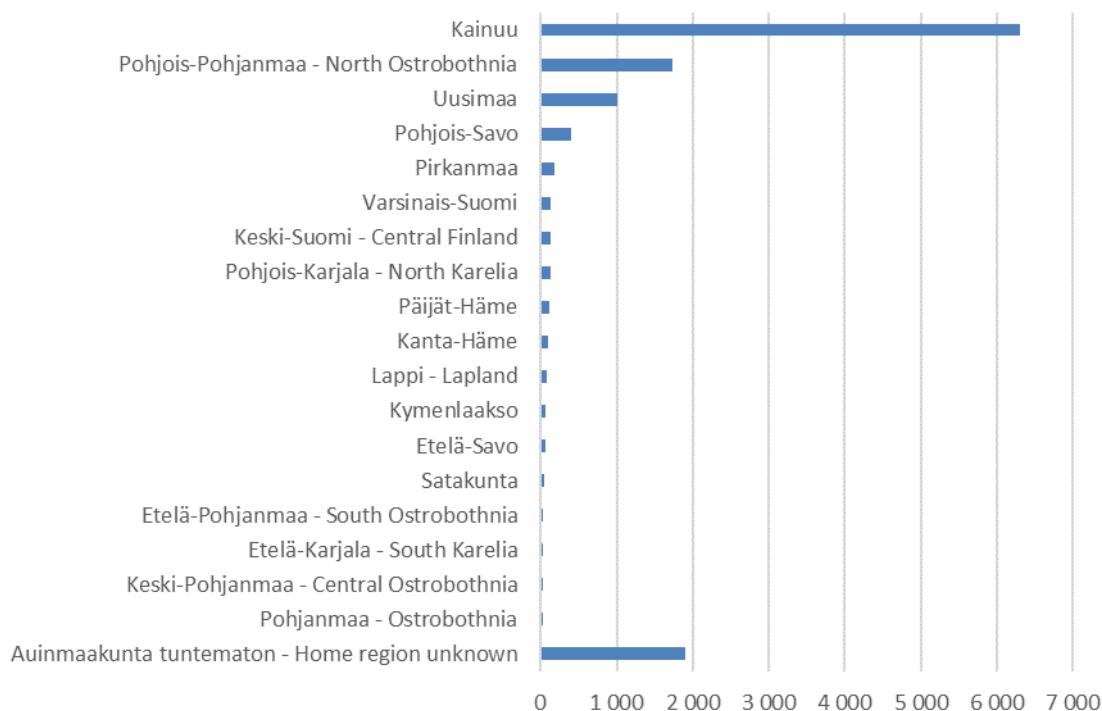
Kesämökkien määrä Kainuussa 2010-2016²³

Number of free-time residences in Kainuu 2010-2016

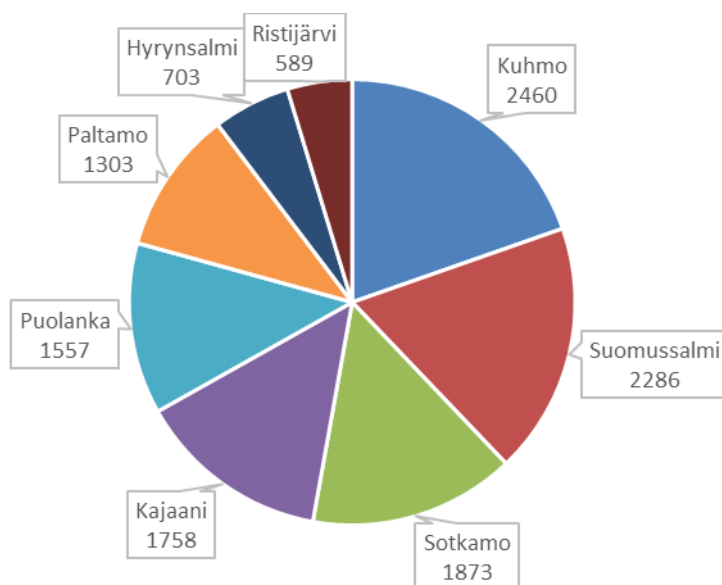
Kainuun kesämökit omistajan asuinmaakunnan mukaan 2016²³

Free-time residences in Kainuu according to owners home region 2016

²³ Tilastokeskuksen toimittama erillistaulukko. Separate table submitted by Statistics Finland.

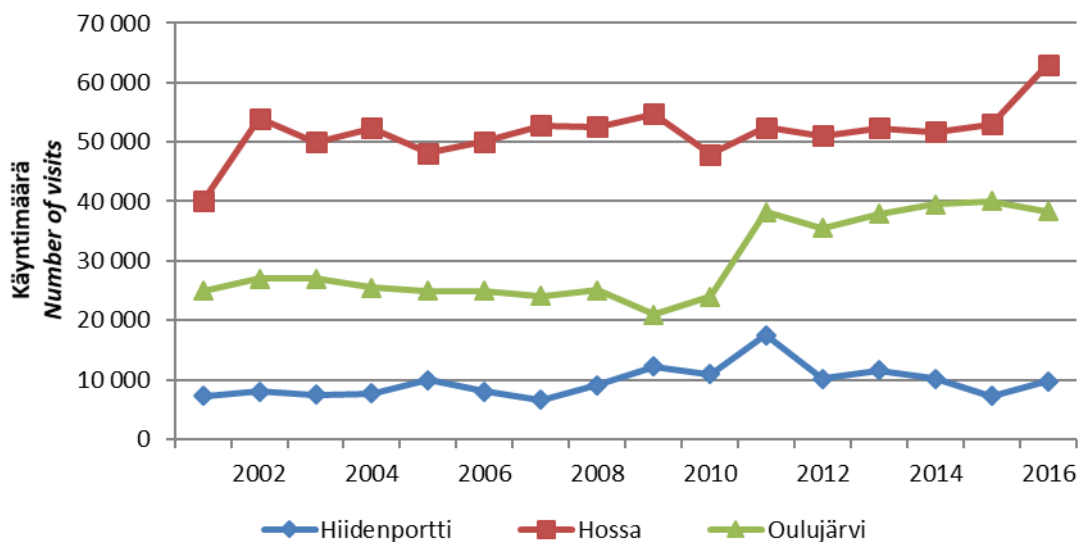
Kesämökeistä yleensä / Free-time residences in general: <http://www.stat.fi/til/rakke/index.html>

Muut tilastot – *Other statistics*Kainuun kesämökit kunnittain 2016²⁴*Number of free-time residences in municipalities of Kainuu 2016*

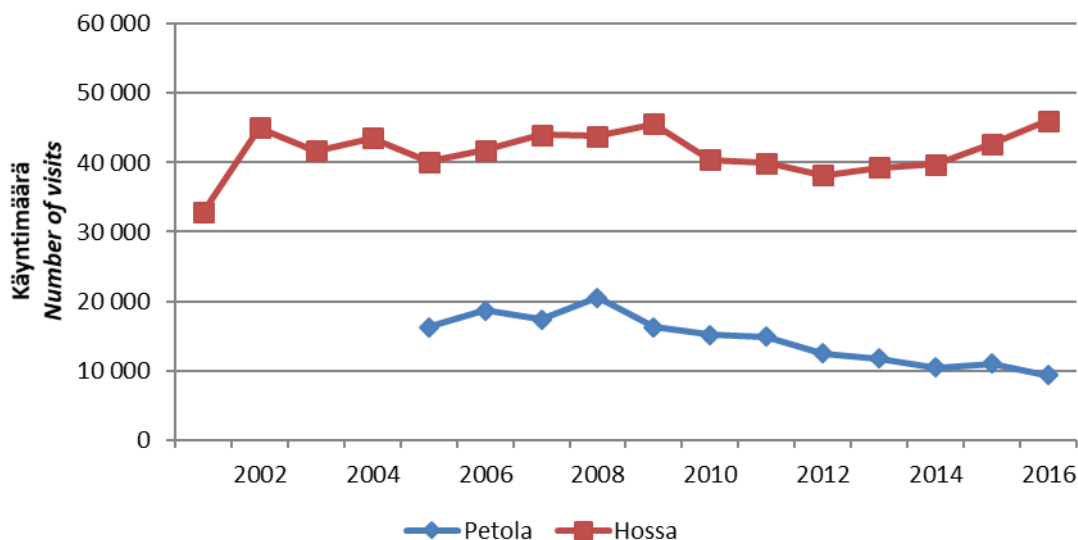
²⁴ Tilastokeskus, Rakennukset ja kesämökit [viitattu 15.9.2017]. Saantitapa: <http://www.stat.fi/til/rakke/index.html>

Luontokohteiden kävijämäärät – *Number of visits to nature destinations*

Käyntimäärät Hiidenportin kansallispuistossa sekä Hossan ja Oulujärven²⁵ retkeilyalueilla²⁶
Number of visits to Hiidenportti National Park, Hossa Hiking Area and Oulujärvi Hiking Area

Käyntimäärät Hossan ja Petolan luontokeskuksissa²⁶
Number of visits at Hossa and Oulujärvi Visitor Centres

²⁵ Vuonna 2011 Oulujärven retkeilyalueen kävijälaskennan kattavuutta parannettiin. Vuodesta 2011 lähtien laskentoja tehdään myös retkeilyalueeseen kuuluvilla vesialueilla ja saarilla. *In 2011 the coverage of monitoring the number of visits to Oulujärvi Hiking Area was improved. From 2011 monitoring is also carried out so as to include the waterways and islands of the hiking area.*

²⁶ Metsähallituksen Pohjanmaan luontopalvelujen toimittama erillistaulukko käyntimääristä. *Separate table of number of visits submitted by Metsähallitus Natural Heritage Services, Ostrobothnia.*

YHTEENVETO JA VUODEN 2017 ALUN KEHITYS –*SUMMARY AND DEVELOPMENT AT THE BEGINNING OF 2017*

Vuonna 2016 Kainuun majoituskysyntä pysyi samalla tasolla kuin vuonna 2015. Matkailijoiden yöpymisiä rekisteröitiin yhteensä 931 130, mikä on 0,1 prosenttia vähemmän kuin edeltäneenä vuonna. Kotimaiset yöpymiset vähenivät 1,4 prosenttia, mutta ulkomaiset yöpymiset lisääntyivät 14,7 prosenttia. Ulkomaalaisryhmistä suurimpia olivat venäläiset (34 824 yöpymistä), ukrainalaiset (10 399), ranskalaiset (6 913), saksalaiset (4 370) ja britit (2 762).

Majoitusliikkeiden rekisteröity vuodekapasiteetti jatkoi kasvuaan. Vuonna 2016 Kainuun rekisteröity vuodekapasiteetti oli 8 249, mikä on kolme prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna. Vuonna 2016 majoitusliikkeiden keskimääräinen vuodekäyttöaste oli 29,8 prosenttia (edellisenä vuonna 30,4 %) ja yöpymisen keskihinta 34 euroa (edellisenä vuonna 33 euroa).

Vuonna 2016 Kajaanin lentoaseman matkustajamäärä lisääntyi hieman (2,2 %). Toisaalta junaliikenteessä matkustajamäärien aleneva trendi jatkui. Vartiuksen raja-asemalla venäläisten rajanylittäjien määrä pysyi ennallaan.

Vuoden 2017 ennakkotietojen perusteella Kainuun alueella rekisteröityjen kotimaisten yöpymisten määrä kasvoi tammi-heinäkuussa 0,5 prosenttia. Sen sijaan ulkomaiset yöpymiset vähenivät 2,0 prosenttia vuoden 2016 vastaavaan aikaan verrattuna. Venäläisten yöpymisissä vähennystä tapahtui 14,2 prosenttia. Yöpymisten kokonaismäärä pysyi vuoden 2017 tammi-heinäkuussa suunnilleen edellisvuoden tasolla (+0,3 %).

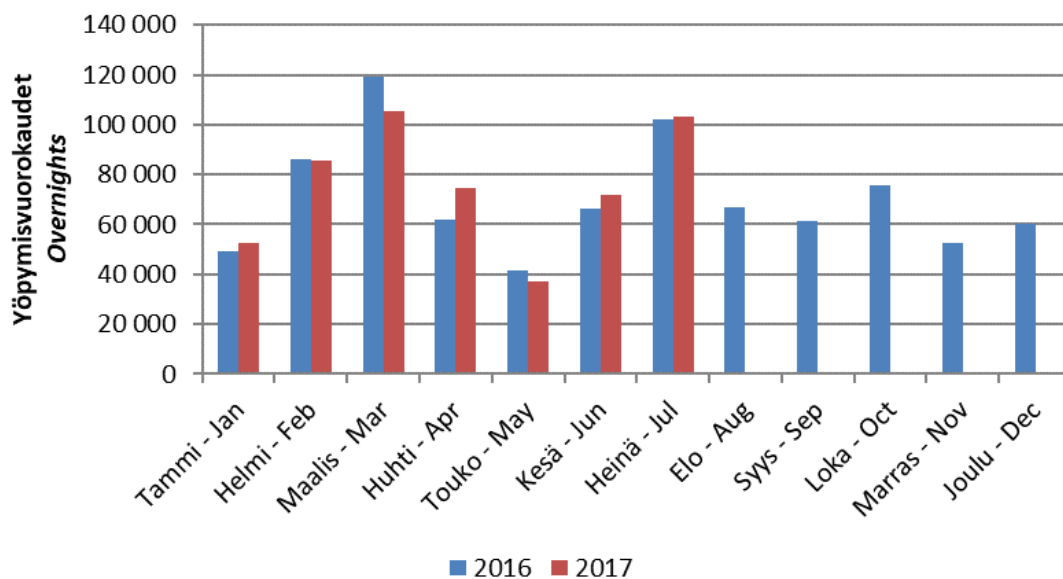
In 2016, accommodation demand in the Kainuu region remained the same as in 2015. The total number of registered overnight stays was 931 130, which is 0.1 per cent less than 2015. Domestic overnights declined by 1.4% but foreign overnights increased by 14.7%. The biggest foreign groups were Russians (34 824 overnights) followed by Ukrainians (10 399), French (6 913), Germans (4 370) and the British (2 762).

The registered bed capacity of accommodation establishments continued to grow. In 2016, the registered bed capacity in the Kainuu region was 8 249, which is 3% more than in 2015. In 2016, the average bed occupancy rate was 29,8% (30,4 % in 2015) and the average price of an overnight stay 34 euros (33 euros in 2015).

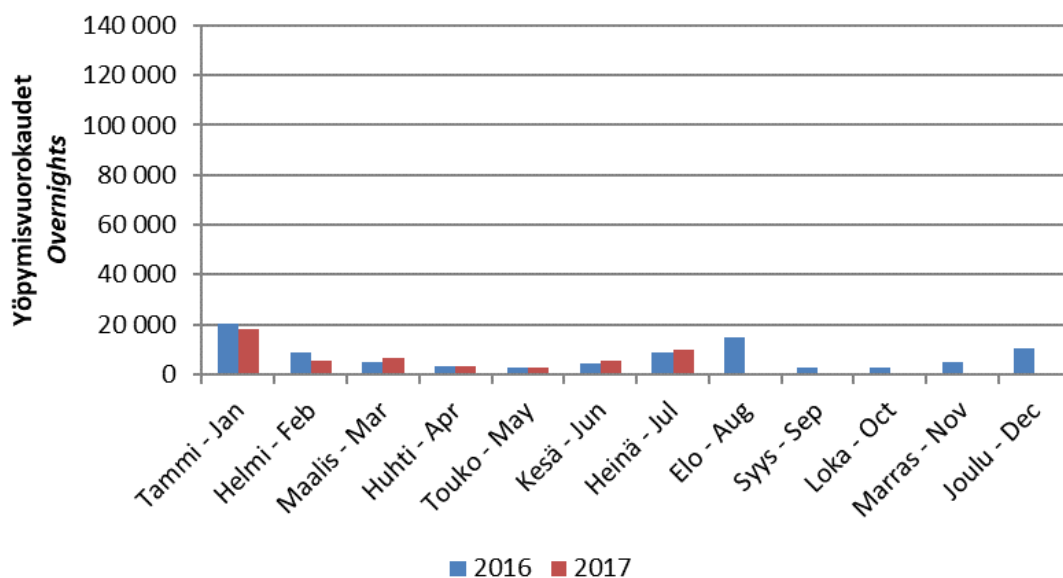
Passenger numbers at Kajaani airport grew a bit in 2016 (2.2%). On the other hand, the number of railway passengers continued to show a declining trend. At Vartiuss border crossing point the number of Russian cross-border passengers remained the same as it was in 2015.

According to preliminary data for 2017, the number of domestic registered overnights in the Kainuu region increased by 0,5 per cent from January – July. At the same time, foreign overnights fell by 2.0 per cent compared to the same period in 2016. The Russian overnights decreased 14.2 per cent. During January – July 2017, the total number of overnights remained around the same as the previous year (+0.3 %).

Kainuun kotimaisten rekisteröityjen yöpymisten määrä tammi-heinäkuussa 2017²⁷
 Number of domestic registered overnights in Kainuu, January – July 2017

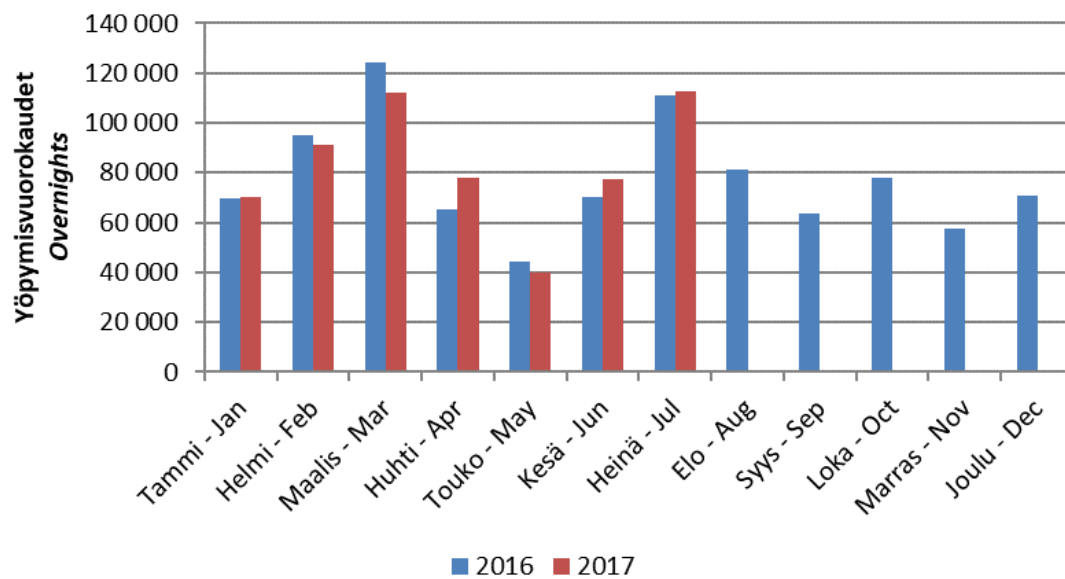
Kainuun ulkomaisten rekisteröityjen yöpymisten määrä tammi-heinäkuussa 2017²⁷
 Number of foreign registered overnights in Kainuu, January – July 2017

²⁷ Luvut ovat ennakkotietoja. Preliminary data. Suomen virallinen tilasto (SVT): Majoitustilasto [verkkojulkaisu]. ISSN=1799-6309. Helsinki:Tilastokeskus [viitattu 22.9.2017]. Saantitapa: <http://www.tilastokeskus.fi/til/matk/index.html>

Kainuun rekisteröityjen yöpymisten kokonaismäärä tammi-heinäkuussa 2017²⁸

Total number of registered overnights in Kainuu, January – July 2017

²⁸ Luvut ovat ennakkotietoja. *Preliminary data*. Suomen virallinen tilasto (SVT): Majoitustilasto [verkkajulkaisu]. ISSN=1799-6309. Helsinki:Tilastokeskus [viitattu 22.9.2017]. Saantitapa: <http://www.tilastokeskus.fi/til/matk/index.html>